

ocene in poročila

Dr. Vladimir Bračič: GOZDNATE HALOZE. Maribor, Založba Obzorja 1982.

Ob vsesplošni krizi regionalne geografije, ki že skoraj dvajset let pesti slovensko geografijo pri iskanju moderne zasnove regionalnogeografskega prikaza Slovenije in njenih pokrajin, je izid Bračičevih Gozdnatih Haloz širšega pomena. Malokateri raziskovalec je posvetil proučevanju kakega območja toliko časa in ljubezni. Ob raznovrstnem znanstveno-raziskovalnem delu, ki je sicer vselej bilo v bistvu prepletено s proučevanjem tega dela Slovenije, so bile Haloze vedno v ospredju njegovega zanimanja. Tako je že leta 1967 izšla knjiga Vinorodne Haloze, v kateri je podrobno razčlenil naravne in družbene vzroke za tolikšno gospodarsko in socialno nerazvitost te pokrajine in še posebej težke predvojne socialne razmere, ki so dosegle svoj višek v viničarstvu. Kasneje je leta 1975 izšla njegova metodološko podobno zasnovana monografija Ptujskega polja, Halozam sosednje gospodarsko in socialno prav tako zaostale pokrajine v okviru razdrobljene kmetijske posesti. In končno je pred nami regionalna socialnogeografska študija zahodnega dela tako imenovanih Gozdnatih Haloz, gospodarsko in socialno še slabše razvitih od sosednjega vinorodnega predela te obrobne slovenske pokrajine.

Podobno kot v prvi je tudi v tej knjigi podrobno predstavljen razvoj zemljiško posestnih odnosov glede na naravne in družbene razmere. Poleg zgodovinskih virov je avtor zlasti temeljito proučil spreminjanje izrabe zemlje in lastniške spremembe od 1825 naprej, ko se je v celotni pokrajini ob začetni stagnaciji prebivalstvenega razvoja kasneje uveljavila depopulacija. Podobna prostorska analiza je namenjena gospodarskim in socialnim spremembam v povojnem obdobju. To poglavje obsega vse elemente kmetijskega gospodarjenja, do pred nekaj leti edine gospodarske dejavnosti v tej pokrajini, in demogeografskega razvoja kot rezultata neustreznega gospodarskega razvoja. Zato ni čudno, da je avtor kar precej strani na koncu namenil iskanju možnostim bodočega gospodarskega razvoja in s tem povezanih boljših pogojev za demogeografski razvoj. Izgradnja nove ceste Maribor-Zagreb, ki je ta predel močno odprla k Ptujju ter gospodarskim in razvojnim tokovom na sploh, je že prinesla pozitivne rezultate.

Avtor je tudi v tej knjigi ostal zvest predhodni metodologiji, zato ta knjiga sicer ne pomeni prispevek k reševanju pristopa k moderni regionalni geografiji. Dragocen pa je njegov pristop zaradi osvetljevanja odločujočih razvojnih dejavnikov, ki se v tej pokrajini v preteklosti niso mnogo spreminjali.

Izredno dragocen je ta geografski oris tudi zato, ker je deloma zaokrožil poznavanje problematike tega širšega gospodarsko in socialno svojskega območja, ki je prav po zaslugi avtorja nedvomno najboljše proučena slovenska pokrajina.

Čeprav znanstveno delo, so aktualnost problematike in atraktivnost obravnavane po-

krajine, način pisanja in zanimivosti, ki nam jih avtor kot nedvomno najboljši poznavalec te pokrajine na sploh podaja in razlaga, naredile knjigo pristopno, koristno in zanimivo za vsakega bralca. Pomeni pa tudi tehten prispevek k regionalni geografiji slovenskih pokrajin, ki bo učiteljem geografije močno koristila pri njihovem delu.

Mirko Pak